

UNIVERSITY
OF
JOHANNESBURG

AUCKLAND PARK KINGSWAY KAMPUS

DEPARTMENT REKENINGKUNDE

REKENINGKUNDE 1B – 2014 REK1B01/ACC1B01

FINALE ASSESSERINGSGELEENTHEID

10 November 2014

Tyd: 2 ½ ure

125 Punte

ASSESSORS: MNR MN DLAMINI, MEV L MEYER & ME JD NAPO

MODERATORS: MNR M VAN WYK & MNR A MOHAMMADALI-HAJI

1. Hierdie vraestel bestaan uit 10 bladsye en 1 aanhangsel (bladsye 11 to 14).
2. Geruislose, nie-programmeerbare sakrekenaars is toelaatbaar
3. ALLE berekeninge moet getoon word.
4. Oop spasies en leë bladsye moet deurgehaal word.

Vraag	Onderwerp	Punte	Tyd
1.	Staat van wins of verlies	35	42 minute
2.	Lenings en voorsienings	20	24 minute
3.	Staat van finansiële posisie	30	36 minute
4.	Staat van Kontantvoeie	40	48 minute
		125	150 minute

VRAAG 1

(35 PUNTE)

(42 MINUTE)

Die huidige verslagdoeningsperiode van Grant (Edms) Bpk, 'n suksesvolle onderneming, eindig op 31 Desember 2013.

Die volgende inligting is van toepassing:

Inkomste en uitgawes

	R
Inkomste	
Verkope van handelsware	31 250 000
Huurinkomste – verhuring van geboue	3 532 000
Rente op vaste deposito	65 000
Wins met verkoop van masjinerie	120 000
Uitgawes	
Koste van verkope:	
Koste van normale verkope en klein voorraadtekorte	14 250 000
Koste van voorraad in brand vernietig	950 000
Opbrengs van versekeraar	(800 000)
Afskrywing van sekere voorraaditems tot netto realiseerbare waarde	300 000
Verspreidingskoste, administratiewe uitgawes en ander uitgawes	14 117 000
Rente op Bankoortrekking	65 000
Rente op Verbandlening	520 000
Inkomstebelastinguitgawe	1 441 300

Verdere inligting

1. Die volgende 4 aansuiwerings moet nog erken word:
 - 1.1 Kantoorbenodighede voorhande op 31 Desember 2013, het R45 000 bedra en moet nog erken word.
 - 1.2 Die toelae vir twyfelagtige skulde moet vanaf R95 000 na R110 000 verhoog word.
 - 1.3 Op 15 November 2013 is 'n afleweringvoertuig, met 'n kosprys van R1 401 250 en opgelope waardevermindering van R406 250, onherstelbaar in 'n ongeluk beskadig. Die versekeraar het 'n bedrag van R934 800 (insluitend BTW) as finale afhandeling van die eis op 6 Desember 2013 direk in Grant (Edms) Bpk se bankrekening inbetaal.
 - 1.4 Grant (Edms) Bpk word deur 'n kliënt gedagvaar vir skadevergoeding van R 600 000, as gevolg van 'n defektiewe produk wat by Grant (Edms) Bpk aangekoop is. Grant (Edms) Bpk's se advokaat het aangedui dat dit **waarskynlik** is dat die hof in die guns van die kliënt sal beslis. Grant (Edms) Bpk se tegniese adviseurs het die bedrag van skadevergoeding betroubaar op R450 000 geskat.

2. Verspreidingskoste, administratiewe uitgawes en ander uitgawes

Besopderhede van die opgesomde uitgawes, vir die verslagdoeningsperiode geëindig 31 Desember 2013, uitgesluit punte 1.1 tot 1.4 hierbo, is as volg:

	R
Waardevermindering op geboue	250 000
Waardevermindering op masjinerie	750 000
Waardevermindering op voertuie	250 000
Waardedaling op masjinerie	600 000
Werknemersvoordele-uitgawe	3 850 000
Instandhouding en versekering van EAT items	365 000
Tegniese bystand vir die implementering van 'n nuwe rekeningkundige sagtewareprogram	1 750 000
Vergoeding aan ouditeure ten opsigte van ouditeursdienste	500 000
Vergoeding aan ouditeure ten opsigte van belasting advies	205 000
Vergoeding aan nie-uitvoerende direkteure vir die bywoon van vergaderings	200 000
Vergoeding aan uitvoerende direkteure vir die bywoon van vergaderings	300 000
Salarisse aan uitvoerende direkteure	2 600 000
Bonusse aan uitvoerende direkteure	800 000
Telefoon- en netwerkkoste	750 000
Kantoorbenodigdhede	560 000
Twyfelagtige skulde	35 000
Water en elektrisiteit	352 000
	14 117 000

Verlang:

- Bied die staat van wins of verlies van Grant (Edms) Bpk aan vir die verslagdoeningsperiode geëindig 31 Desember 2013. (11)
- Openbaar **SLEGS** die volgende notas tot die staat van wins of verlies van Grant (Edms) Bpk vir die verslagdoeningsperiode geëindig 31 Desember 2013: (24)
 - Koste van verkope
 - Finansieringskoste
 - Wins voor belasting

VRAAG 2

(20 PUNTE)
(24 MINUTE)

Die vraag bestaan uit TWEE onafhanklike afdelings.

Afdeling A

(10 Punte)

Op 2 Januarie 2013 het AA Beperk 'n nuwe masjien deur middel van 'n huurooreenkoms bekom. Die billike waarde van die bate is R900 000, wat gelyk is aan die huidige waarde van die huurpaaielemente. Die huurooreenkoms voldoen aan die vereistes van 'n bruikhuur.

Die volgende delgingskedule is beskikbaar ten opsigte van die bruikhuurlening:

Delgingskedule – bruikhuurlening

		Paaielement			Kapitaalsom
		Totaal	Rente @ 10%	Kapitaal	uitstaande
Datum			per jaar		
					900 000
31/12/2012	Paaielement 1	237 418	90 000	147 418	752 582
31/12/2013	Paaielement 2	237 418	75 258	162 160	590 423
31/12/2014	Paaielement 3	237 418	59 042	178 375	412 047
31/12/2015	Paaielement 4	237 418	41 205	196 213	215 834
31/12/2016	Paaielement 5	237 418	21 583	215 834	-

- Die enigste inskrywing wat ten opsigte van die bruikhuur erken is, was om die betaling van die paaielement op 31 Desember 2013 teen 'n afwagrekening te debiteer.
- Waardevermindering word afgeskryf op die reguitlynmetode oor die verwagte nuttige lewensduur van 5 jaar.
- Die verwagte reswaarde aan die einde van jaar 5 is R40 000.

VERLANG:

- 2.1 Erken die transaksies ten opsigte van die bruikhuurlening in die Algemene Joernaal van AA Beperk vir die verslagdoeningsperiode geëindig 31 Desember 2013. (6)

Let wel: Joernaalomsrywings word **NIE** verlang nie.

- 2.2 Openbaar **SLEGS** die Langtermynlenings nota tot die Finansiële state van AA Beperk soos op 31 Desember 2013. (4)

VRAAG 2 (VERVOLG)

Afdeling B

(10 Punte)

BB Bpk is 'n tabakvervaardigingsonderneming. Mevrouw "Alone", die weduwee van 'n roker wat van longkanker gesterf het, dagvaar die onderneming vir R12 500 000 ten opsigte van skadevergoeding.

Die onderneming se regsverteenwoordigers is van mening dat dit meer as 50% waarskynlik is dat die hof in die guns van Mevrouw "Alone" sal beslis, ten opsigte van haar skadevergoedingseis, gegewe die onlangse uitspraak in die "Reynolds Tobacco Co" saak in die VSA.

Die hofsak is op 1 Augustus 2014 in die Suid-Gautengse Hooggeregshof aanhangig gemaak. Die huidige verslagdoeningsperiode is 30 September 2014.

VERLANG:

- 2.1 Verskaf die definisie en erkenningskriteria van 'n voorsiening. (5)
- 2.2 Dui aan of die hofsak as 'n voorsiening in die finansiële state van BB Bpk erken moet word vir die huidige verslagdoeningstydperk. Gee redes vir u antwoord. (3)
- 2.3 Veronderstel dat 'n voorsiening erken moet word, verskaf die joernaalinskrywing om die voorsiening op 30 September 2014 te erken. (2)

VRAAG 3

(30 PUNTE)

(36 MINUTE)

PUMBA (Edms) Bpk, sowel as al die entiteit se verskaffers, is geregistreerde BTW ondernemers.

Op 31 Desember 2013, die huidige verslagdoeningsdatum, het die volgende saldo's, onder andere, in die rekeningkundige rekords van PUMBA (Edms) Bpk voorgekom:

	Verdere inligting	R	R
Eiendom teen kosprys	1	5 600 000	
Banklening ten opsigte van eiendom aangekoop	2		2 000 000
Masjinerie teen kosprys	3	2 890 000	
Opgelope waardevermindering – masjinerie (31/12/2012)	3		1 112 245
Opbrengs ten opsigte van skroot verkoop (BTW uitgesluit)	3.3		11 400
Voorraad	4	520 525	
Belegging in filiaal – kosprys	5	800 000	
Kantoorbenodigdhede voorhande – 31/12/2012	6	54 000	
Kantoorbenodigdhede-uitgawe	6	780 000	

Die volgende verdere inligting moet oorweeg word:

- Op 2 Januarie 2013 is die eiendom wat die entiteit teen R5 600 000 (BTW uitgesluit) aangekoop het, in PUMBA (Edms) Bpk se naam gereistreer. Die kosprys is as volg toegedeel: R1 600 000 vir grond en R4 000 000 vir geboue.

Die geskatte nuttige lewensduur van die geboue is 20 jaar. Die koste van die geboue word na 'n uitgawe toegeken oor die nuttige lewensduur van die geboue, deur gebruik te maak van die reguitlynmetode.

- Die aankoop van die eiendom is gedeeltelik met 'n banklening gefinansier. Die lening (aanvangskuld en rente) is in een bedrag op 31 Desember 2015 terugbetaalbaar. Die rentekoers is 10% per jaar en die rente word half-jaarliks op die saamgestelde rente-metode bereken.

Die rente skedule ten opsigte van die lening is as volg:

Datum	Besonderhede	Rente @ 10% per jaar	Geamortiseerde koste van die lening (R)
2 Jan 2013	Aanvangskuld		2 000 000
30 Jun 2013	Rente	100 000	2 100 000
31 Des 2013	Rente	105 000	2 205 000
30 Jun 2014	Rente	110 250	2 315 250
31 Des 2014	Rente	115 763	2 431 013
30 Jun 2015	Rente	121 551	2 552 564
31 Des 2015	Rente	127 629	2 680 193
		680 193	

VRAAG 3 (VERVOLG)

3.1 Besonderhede van masjinerie is as volg:

Masjinerie item	In gebruik geneem	Kosprys	Opgelope waardevermindering op 31 Desember 2012	Geskatte nuttige lewensduur
Masjien A	1 Jan 2009	750 000	616 120	6 jaar
Masjien B	1 Jan 2011	650 000	375 375	6 jaar
Masjien C	1 Jul 2012	690 000	120 750	6 jaar
Masjien D	1 Dec 2013	800 000	0	
		2 890 000	1 112 245	

- 3.2 Waardevermindering op masjinerie word teen 35% per jaar op die verminderde saldo-metode afgeskryf.
- 3.3 Op 30 June 2013 is masjien A van produksie onttrek en as skroot verkoop. Op die datum van die verkoop is die BTW korrek na die BTW uitset rekening gekrediteer.
- 3.4 Op 31 Desember 2013 was dit duidelik dat 'n waardedeling vir masjien B erken moet word. Op 31 Desember 2013 was die geskatte realiseerbare bedrag vir masjien B R120 000.
- 3.5 Op 31 Desember 2013 is daar besluit om die waardeverminderingsmetode van masjien C na die reguitlynmetode te verander, omdat dit, vir die aard van masjien C, meer toepaslik is. Op hierdie dag is die oorblywende nuttige lewensduur van masjien C op 5 jaar geskat.
- 3.6 Masjien D is teen R912 000 (insluitend BTW) aangekoop om masjien A te vervang.
4. Sekere voorraad items se kosprys, wat op die gewoegde gemiddelde metode bereken is, oorskry die netto verkoopsprys van die items met R44 500. Die afskrywing moet nog erken word.
5. Die 700 000 gewone aandele (55%) in Simba Bpk is op 30 November 2012 kontant aangekoop. Alle kostes ten opsigte van die transaksie is korrek erken. Op 31 Desember 2013 was die markprys van een Simba Bpk aandeel 75 sent.
6. Kantoorbenodigdhede met 'n kosprys van R62 500 was op 31 Desember 2013 voorhande.

VRAAG 3 (VERVOLG)

VERLANG:

3.1 Nadat die bostaande inligting erken is, bied slegs die volgende lyn-items aan in die staat van finansiële posisie van PUMBA (Edms) Bpk soos op 31 Desember 2013:

- Eiendom, aanleg en toerusting
- Beleggings in filiale
- Voorraad (4)

3.2 Openbaar SLEGS die volgende notas in die finansiële state van (Edms) Bpk vir die verslagdoeningsperiode geëindig 31 Desember 2013:

- Eiendom, aanleg en toerusting (totaal kolom word nie verlang nie) (20)
- Beleggings in filiale (3)
- Voorraad (3)

Let wel:

- Joernaalinskrywings en algemene grootboekrekeninge word nie verlang nie.
- Notas op rekeningkundige beleid word nie verlang nie.
- In sommige gevalle, met die verdere inligting, kan daar BTW implikasies wees.
- Waar van toepassing, word BTW teen 14% gehef.
- Waar van toepassing, moet bedrae tot die naaste Rand afgerond word.
- Alle berekeninge moet duidelik getoon word.

VRAAG 4

(40 PUNTE)

(48 MINUTE)

DEF Beperk se verslagdoeningsperiode eindig op 31 Desember 2013. Die Staat van komprehensiewe inkomste, die Staat van veranderings in ekwiteit en die Staat van finansiële posisie is alreeds opgestel.

Die bates, laste en ekwiteitsrekeninge van die onderneming het die volgende saldo's gehad op 31 Desember 2013 en 31 Desember 2012:

	Verdere inligting	2013 R	2012 R
Gewone aandelekapitaal		(3 112 500)	(1 500 000)
Behoue verdienste		(4 935 000)	(2 955 000)
Verbandlening	1	(1 507 500)	(1 200 000)
Finansieringsbruikhuur		(525 000)	(675 000)
Krediteure		(1 918 125)	(1 575 000)
Aandeelhouders vir dividene		(450 000)	(281 250)
Inkomstebelasting betaalbaar		(60 000)	(54 375)
Grond en geboue teen waardasie	1	3 150 000	2 340 000
Herwaardasiereserwe: Grond en geboue	1	(378 750)	(352 500)
Aanleg en toerusting teen kosprys	2	2 550 000	1 800 000
Opgelope waardevermindering: Aanleg en toerusting	2	(856 875)	(750 000)
Afleweringervoertuig – beheer deur finansieringsbruikhuur		825 000	825 000
Opgelope waardevermindering: Afleweringervoertuig		(495 000)	(330 000)
Finansiële belegging teen billike waarde	3	1 256 250	543 750
Mark-tot-Market reserwe: Finansiële belegging	3	(93 750)	(56 250)
Handelsmerke	4	1 128 750	675 000
Opgelope amortisasie: Handelsmerke	4	(360 000)	(270 000)
Opgelope waardedaling: Handelsmerke	4	(112 500)	0
Voorraad		1 177 500	825 000
Debiteure		2 962 500	2 475 000
Toelae vir twyfelagtige skulde		(480 000)	(405 000)
Opvraagdeposito		1 972 500	562 500
Bank – gunstig		337 500	358 125

VERDERE INLIGTING:

- Die grond en geboue wat in die huidige verslagdoeningstydperk aangekoop is, is gedeeltelik met 'n verdere verbandlening van R450 000 gefinansier. Grond en geboue word teen die herwaardasie-bedrag getoon. Herwaardasie aansuiwerings word in die Herwaardasiereserwe geakkumuleer *via* ander komprehensiewe inkomste.
- 'n Aanleg-item met 'n kosprys van R675 000 is op 15 Augustus 2013 totaal deur 'n brand vernietig. Op die datum was die drawaarde van die aanleg-item R421 875. Twee maande na die insident het die versekeringsmaatskappy 'n bedrag van R300 000 ten opsigte van die versekeringseis uitbetaal. Die aanleg-item is vervang met 'n nuwe item wat teen 'n koste van R900 000 kontant aangekoop is.

Geen ander onderkenning van aanleg en toerusting het gedurende die huidige verslagdoeningstydperk plaasgevind nie.

- 3 Billike waarde aanpassings op finansiële beleggings word in die mark-tot-mark reserwe geakkumuleer *via* ander komprehensiewe inkomste. Gedurende die jaar is verdere aandele in die finansiële belegging vir kontant aangekoop.

Geen aandele in die finansiële belegging is gedurende die jaar verkoop nie.

- 4 Aan die einde van Desember 2013 is 'n waardedalingsverlies ten opsigte van sommige Handelsmerke erken.

Geen Handelsmerke is gedurende die jaar verkoop nie.

- 5 Die volgende inligting is uit die Staat van komprehensiewe inkomste en die Staat van veranderings in ekwiteit vir die jaar geëindig 31 Desember 2013 onttrek:

	Verdere inligting	Dt R	Kt R
Verkope/Inkomste			7 425 000
Wins voor belasting			2 925 000
Dividendinkomste uit finansiële beleggings			120 000
Opbrengs vanaf versekeringsmaatskappy – aanleg vernietig	2		300 000
Inkomstebelasting-uitgawe		630 000	
Gewone dividend - uitkering		600 000	
Rente uitgawe op verbandlening en finansieringsbruikhuur		136 875	
Amortisasie van Handelsmerke		90 000	
Waardedaling van Handelsmerke		112 500	
Waardevermindering op afleweringvoertuie		165 000	
Waardevermindering op aanleg en toerusting		360 000	
Verlies – aanleg en toerusting vernietig in brand	2	421 875	

VERLANG:

- 4.1 Gebruik **Aanhangsel A**, en bied die Staat van Kontantvloei van DEF Beperk aan vir die verslagdoeningsperiode geëindig 31 Desember 2013. (27)
- 4.2 Gebruik **Aanhangsel A**, en openbaar slegs die nota vir kontant deur bedrywighede voortgebring tot die staat van kontantvloei van DEF Beperk vir die verslagdoeningsperiode geëindig 31 Desember 2013.

(13)

Let wel:

- Ignoreer BTW.
- Toon ALLE berekeninge duidelik.

AANHANGSEL A

NAAM:

STUDENTENOMMER:

DEF BEPERK

STAAT VAN KONTANTVLOEI VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2013

	Nota	R
Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite		
Kontantontangste vanaf klante		
Kontantbetalings aan leweransiers en werknemers		
<i>Kontant deur bedrywighede voortgebring</i>	10	
Dividende ontvang		
Rente betaal		
Inkomstebelasting betaal		
Dividende betaal		
Netto kontant invloei uit bedryfsaktiwiteite		
Kontantvloei van beleggingsaktiwiteite		
Netto kontant uitvloei vir beleggingsaktiwiteite		
Kontantvloei van finansieringsaktiwiteite		
Netto kontant invloei van finansieringsaktiwiteite		
Netto toename in kontant en kontantekwivalente		
Kontant en kontantekwivalente begin van tydperk	12	
Kontant en kontantekwivalente einde van tydperk	12	

NOTAS TOT DIE FINANSIËLE STATE

10 Kontant deur bedrywighede voortgebring

Rekonsiliasie van wins voor belasting met kontant deur bedrywighede voortgebring:

	R
Wins voor belasting	
<i>Aangepas vir nie-kontantitems teen wins voor belasting verreken</i>	
<i>Aangepas vir items wat afsonderlik in die staat van kontantvloei getoon word of items wat deel is van ander afsonderlike items</i>	
<i>Uitskakeling van die effek van die toevallingsgrondslag</i>	
Kontant deur bedrywighede voortgebring	

STUDENTENOMMER:

BEREKENINGE:

[illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible]